

Opetussuunnitelma /2018
Kotkan seudun musiikkiopisto

HELMi *noikkari*

Sisällysluettelo

1.	TOIMINTA-AJATUS	4
2.	ARVOT JA OPPIMISKÄSITYS	4
3.	OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT	5
4.	TOIMINTAKULTTUURI.....	5
5.	VARHAISIÄN MUSIIKINOPETUS JA VALMENNUS	6
5.1.	Varhaisiän musiikinopetus.....	6
5.2.	Valmennus	6
6.	KLASSISEN MUSIIKIN OPINNOT	7
6.1.	Perusopinnot.....	7
6.2.	Syventävät opinnot.....	8
6.3.	Sisällöt ja työtavat	8
7.	RYTMIMUSIIKIN OPINNOT	9
7.1.	Yleiskuvaus	9
7.2.	Tavoitteet.....	10
7.3.	Käytännön toteutus.....	10
7.4.	Rytmimusiikin perusopinnot	10
7.5.	Rytmimusiikin syventävät opinnot.....	11
7.6.	Rytmimusiikin arviointi.....	11
8.	AIKUISTEN MUSIIKINOPETUS JA AVOIN OSASTO	12
8.1.	Aikuisten musiikinopetus	12
8.2.	Avoim osasto	12
9.	OPPIMISEN ARVIOINTI	13
9.1.	Arvioinnin tehtävä.....	13
9.2.	Arvioinnin kohteet.....	13
9.3.	Arviointiasteikko	14
9.4.	Arviointilautakunnat ja -kriteerit.....	14
9.4.1.	<i>Esittäminen ja ilmaiseminen .....</i>	15
9.4.2.	<i>Oppimaan oppiminen ja harjoittelu .....</i>	15
9.4.3.	<i>Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen .....</i>	16
9.4.4.	<i>Säveltäminen ja improvisointi.....</i>	17
9.5.	Syventävien opintojen kirjallisen lopputyön arviointi	18
9.6.	Todistuksen sisältö	19
9.7.	Aikaisempien opintojen hyväksilukeminen	19
10.	OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN	19

11.	OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET	20
12.	YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA	20
13.	TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN.....	20

Siirtymäaika

Tämä opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2018 kaikkien perusopinnoissa aloittavien oppilaiden kanssa. Tätä aikaisemmin aloittaneilla on mahdollisuus opiskella edellisen opetussuunnitelman mukaan 31.7.2021 saakka.

1. TOIMINTA-AJATUS

Kotkan seudun musiikkiopiston toiminnan tarkoituksena on antaa laadukasta musiikin opetusta ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Haluamme edistää hyvän musiikkisuhteen syntymistä ja luoda edellytykset musiikin elämänikäiselle harrastamiselle.

Musiikkiopisto luo puitteet opiskella musiikkia pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden mukaan. Innostavalla ja ammattitaitoisella ohjauksella pyrimme edistämään oppilaan henkistä kasvua ja persoonallisuuden vahvistumista. Korkeatasoinen opetus mahdollistaa sekä monipuolisen musiikin harrastamisen että siirtymisen alan ammattiopintoihin.

Musiikkiopisto haluaa olla myös mukana kehittämässä toiminta-alueensa musiikki- ja taidekulttuuria yhteistyössä lähialueen toimijoiden sekä muiden musiikkioppilaitosten kanssa.

Kotkan seudun musiikkiopistolla on Opetusministeriön lupa musiikin laajan oppimäärän opettamiseen Kotkan, Haminan, Pyhtään, Virolahden ja Miehikkälän kuntien alueella.

2. ARVOT JA OPPIMISKÄSITYS

Musiikkiopiston toiminta perustuu yhteiseen arvopohjaan, jossa korostuvat yhdenvertaisuus, tasa-arvo, avoimuus, luottamus, hyvä vuorovaikutus, rakkaus musiikkiin sekä kunnioitus itseä ja toisia kohtaan.

Perustamme opetuksemme oppimiskäsitykseen, jossa oppilas on aktiivinen toimija. Oppilasta kannustetaan asettamaan itselleen merkityksellisiä tavoitteita ja toimimaan niiden saavuttamiseksi sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset kokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista. Olennaista on myös harjoittelemaan oppiminen sekä oman osaamisen arviointi.

Opettaja ja oppilas ovat tiiviissä vuorovaikutuksessa keskenään. Opettajan roolissa korostuu erilaisten oppijoiden vahvuuksien tukeminen, ohjaus tavoitteiden asettamisessa ja oppimisen luotsaaminen päämäärää kohti. Opettajan tehtävänä on myös oppimisprosessin arvioiminen monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen keinoin.

3. OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Oppimisympäristö pitää sisällään työtilat, paikat, yhteisöt ja käytännöt, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että musiikkiopiston oppimisympäristöt ovat fyysisesti, psyykkisesti sekä sosiaalisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Työtavoista ensisijaisena ovat henkilökohtaisena opetuksena annettavat viikoittaiset soitto- tai laulutunnit, joiden ajankohta sovitaan yhdessä huoltajan, oppilaan ja opettajan kesken. Tämän lisäksi opettaja ohjaa oppilasta musiikin hahmotusaineisiin, yhteismusiikkiin sekä tarjolla oleviin valinnaisiin opintoihin sen mukaan, mikä parhaiten tukee oppilaan edistymistä ja hänen omia kiinnostuksen kohteitaan. Yhteismusiikkiin osallistuminen sekä musiikin hahmotusaineet (muha) kuuluvat olennaisena osana musiikin laajan oppimäärän opintoihin kaikille perus- ja syventävien opintojen suorittajille.

Oppiminen koostuu opintokokonaisuuksista, joiden systemaattinen läpi käyminen opettajan johdolla takaa monipuoliset ja laajat taidot musiikin tiedoissa ja taidoissa. Kaikkien edellä mainittujen opintojen sisällöt kuvataan soitinkohtaisissa tavoitetauluissa, jotka auttavat oppilasta ja huoltajaa seuraamaan opintojen etenemistä. Tavoitetaulut ovat näkyvissä oppilaan Eepos-portaalissa. Opiskelu on tavoitteellista ja tähtää päättötodistukseen. Esiintymiset ovat osa opiskelua.

4. TOIMINTAKULTTUURI

Kotkan seudun musiikkiopiston toiminta on kaikille yhteisönsä jäsenille tasapuolista ja yhdenvertaista. Laadittujen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien toteumista seurataan säännöllisesti. Linkit tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmiin löydät kotisivuiltamme **ksmo.fi**.

Teemme jatkuvasti töitä sen puolesta, että toimintatapamme edistävät kestävän arvoperustan ja oppilaslähtöisen oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteutumista. Tavoitteenamme on antaa oppilaalle kokemus aidosta kohtaamisesta, kunnioittavasta vuorovaikutuksesta, osallisuudesta ja korkeasta opetuksen laadusta. Jokainen saa olla oma itsensä ja tuntea kuuluvansa joukkoon!

Arjen valinnoissa ja toiminnassa otamme huomioon kestävän elämäntavan toimintamallit sekä kulttuurisen monimuotoisuuden tuomat rikkaudet. Kannamme vastuumme myös taiteenalaan

liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen, kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemisen, noudattamisessa.

Toimintakulttuuri muokkautuu ja elää ajassa, tämän päivän tarpeisiin mukautuen. Aktiivisella opettajien, oppilaiden ja huoltajien välisellä vuorovaikutuksella pyrimme kehittämään jatkuvasti toimintatapojamme. Toiminnan kehittämiseksi toteutamme myös säännöllistä sisäistä itsearviointia ja aika-ajoin mittavampia palautekyselyitä opistomme oppilaille ja heidän perheilleen.

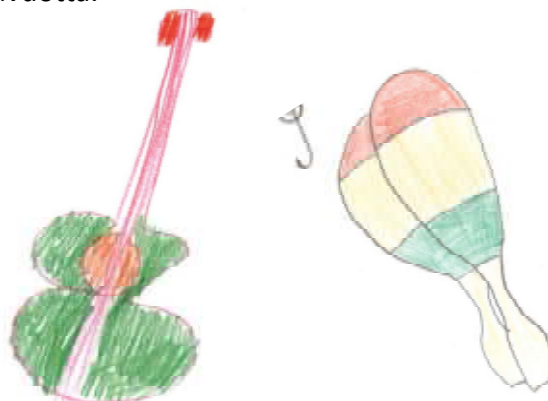
5. VARHAISIÄN MUSIIKINOPETUS JA VALMENNUS

5.1. Varhaisiän musiikinopetus

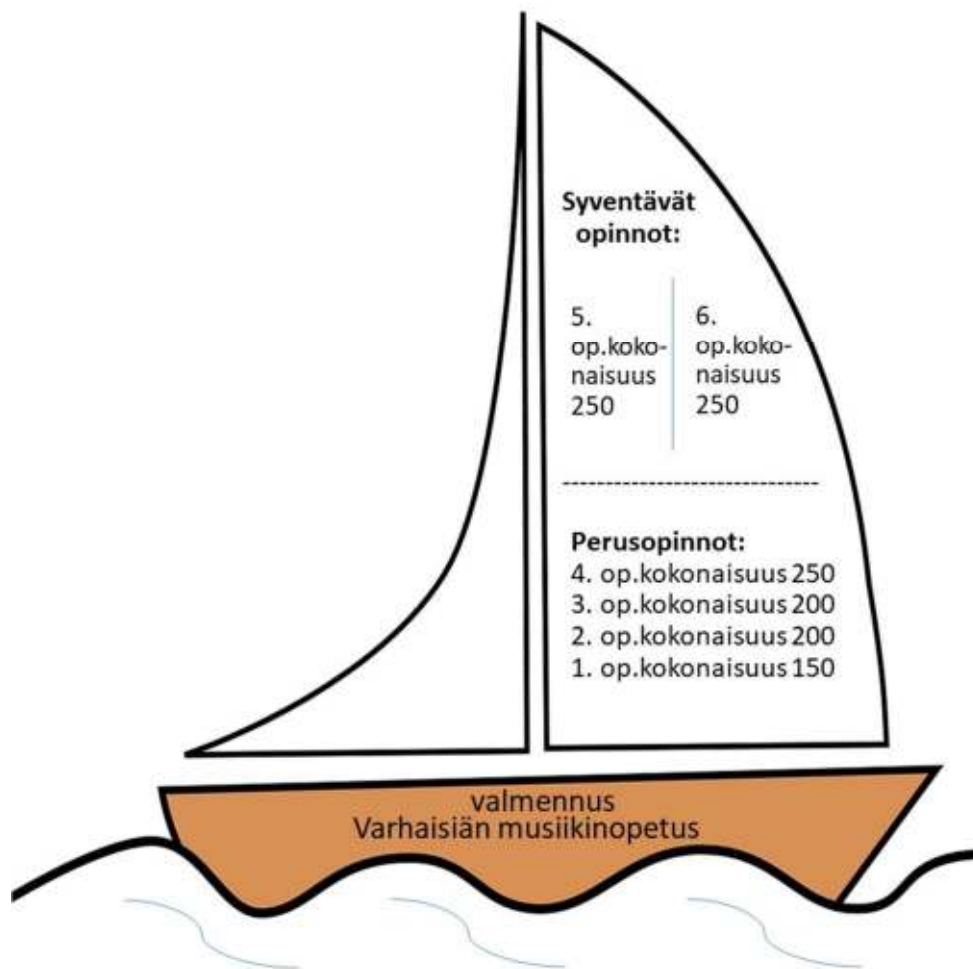
Varhaisiän musiikkiopetuksen eli muskarin tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Opetuksen perustana on varhaisiän musiikinopetuksen opetussuunnitelma, joka löytyy kotisivuiltamme *muskarit* - välilehdeltä. Opetus on ryhmäopetusta, jossa leikinomaisin keinoin edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja musiikillisiä oppimisvalmiuksia. Opetus on tarkoitettu pääasiassa alle kouluikäisille lapsille.

5.2. Valmennus

Soitin- ja lauluvalmennuksen tarkoituksena on antaa oppilaalle tarvittavia valmiuksia ennen varsinaisten perusopintojen alkua. Opetus voi olla ryhmä- tai yksilöopetusta. Soitinvalmennus on tarkoitettu yleensä alle 10-vuotiaille, lauluvalmennus n. 10 - 13-vuotiaille oppilaille. Opiskelu-aika on enintään 2 lukuvuotta.

6. KLASSISEN MUSIIKIN OPINNOT

6.1. Perusopinnot

Perusopintojen tavoitteena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Oman instrumentin kautta pyritään kehittämään oppilaan perustaitoja harjoittelussa, musiikin hahmottamisessa, kuuntelemisessa, historiatietoisuudessa, musiikin ilmaisussa ja esittämisessä sekä improvisoinnissa ja säveltämisessä. Perusopinnot koostuvat opintokokonaisuuksista (tasot 1- 4), joissa em. tavoitteet yhdistyvät musiikin hahmotusaineiden (muha), yhteismusiikin sekä soitinkohtaisten tavoitteiden kanssa. Soitinkohtaiset tavoitteet on yksilöity tavoitetauluissa oppilaan Eepos-portaalissa. Perusopintojen laajuus 800 h tarkoittaa keskimäärin 9 - 10 lukuvuoden opintoja. Perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista opinnoista.

Perusopinnot jakautuvat neljään (4) tasoon. Tasot koostuvat useasta osa-alueesta, joiden laajuudet on määritelty seuraavasti:

TASO 1 150 h: solistinen aine 80 h, musiikin hahmotus 50 h, yhteismusiikki 20 h

TASO 2 200 h: solistinen pääaine 80 h, muha 50 h, yhteismusiikki 50 h, valinnaiset 20 h

TASO 3 200 h: solistinen pääaine 80 h, muha 50 h, yhteismusiikki 50 h, valinnaiset 20 h

TASO 4 250 h: solistinen pääaine 105 h, muha 75 h, yhteismusiikki 50 h, valinnaiset 20 h

6.2. Syventävät opinnot

Syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa ja painottaa opintojaan omien tavoitteidensa suuntaisesti oppilaitoksen tarjonnan pohjalta. Opinnot tähtäävät lopputyöhön, jossa oppilaan musiikillinen osaaminen tulee mahdollisimman monipuolisesti ilmi. Opintojen keskeisenä tavoitteena on syventää perusopetuksessa hankittuja tietoja ja taitoja. Lisäksi tavoitteena on musiikillisten yhteistyötaitojen kehittäminen sekä luovan ajattelun ja kulttuurisen ymmärryksen syventäminen. Syventävien opintojen laajuus (500 h) tarkoittaa keskimäärin 4 lukuvuoden opintoja. Syventävät opinnot ja niiden suoritustapa suunnitellaan yhdessä oppilaan, opettajan ja rehtorin kanssa

Syventävissä opinnoissa kaikki suorittavat lisäopintoja omassa instrumentissaan sekä musiikin hahmotusaineissa (taso 5). Toinen puoli opinnoista (taso 6) perustuu valinnaisuuteen, ja sen painopisteitä voivat olla: A) taiteellinen syventyminen omaan instrumenttiin, B) yhteismusiikki, C) yhteen aikakauteen, tyyliin tai säveltäjään tutustuminen tai D) vapaa säestys (sointusoittimissa). Opintojen lopuksi oppilas saa todistuksen suoritetuista opinnoista.

TASO 5 250 h: solistinen pääaine 105 h muha 75 h, yhteismusiikki 50 h, valinnaiset 20 h

TASO 6 250 h: lopputyötä tukevat opinnot 125 h, lopputyö 125 h

6.3. Sisällöt ja työtavat

Solistiset aineopintojen opintokokonaisuuden sisältöä ovat oikea soittimen käsittely, harjoittelutaidot, soittotekniikka, esiintymiset, musiikin hahmottaminen ja kuunteleminen, ohjelmiston kartuttaminen sekä pienimuotoinen improvisointi ja säveltäminen. Työtapoja ovat mm. yksityistunnit, ryhmätunnit, yhteissoitto, matineat ja konsertit.

Musiikin hahmotusaineiden sisältöä ovat melodian ja rytmin hahmottaminen, intervallit, sävellajit, nuotinnus, soinnutus, säveltapailu, harmonioiden ja muotojen hahmottaminen, musiikin historia ja musiikin kuuntelu. Työtapoina ovat mm. asioihin perehtyminen oman ohjelmiston kautta soitto- ja laulutunneilla, saman ohjelmiston läpikäynti musiikin hahmotus-tunneilla, ryhmätyöt, työpajat, yhteissoitto, musiikin kuunteleminen äänitteiltä, konserteissa käynti sekä teknologian hyödyntäminen (esim. iPad-sovellukset)

Yhteismusiikin painotus ja sisältö vaihtelee pääaineen mukaan. Orkesterisoittimien soittajille (puhaltimet ja jouset) on luontaista ja tärkeää osallistua orkesterisoittoon läpi opintojen. Muille soittimille ja laululle yhteismusiikkivaihtoehtoja ovat nelikätissoitto (pianistit), duot, triot, ym. pienkoonpanot, lauluyhtyeet, kuoro sekä erilaiset työpajat ja projektit.

Instrumenttiaineiden opiskeluun Kotkan seudun musiikkiopistossa kuuluu olennaisena osana säästystunneille osallistuminen. Säästystä antavat musiikkiopiston säästäjät ja sen määrä riippuu opettajakohtaisesta, oppilasmäärään sidotusta kiintiöstä sekä oppilaan erityistarpeesta. Sen määrittelevät yhteistyössä oppilaan opettaja, säästäjä ja rehtori.

Edellä mainittujen kaikille yhteisten sisältöjen lisäksi jokaisella oppilaalla on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintokokonaisuuksia lukuvuosien tarjonnan mukaan. Näitä ovat mm. työpajat, projektit, mestarikurssit, tutustuminen toiseen instrumenttiin, tutustuminen orkesterin- tai kuoronjohtoon, muusikon ergonomia, konserteissa käynti (konserttipassi), esiintymisvalmennus jne. Valinnaisia opintoja voi suorittaa toisesta opintotasosta lähtien ja niiden laajuus on 20 h/taso. Sivuvainetta voi hakea, kun oppilas on suorittanut tason 2 opinnot.

7. RYTMIMUSIIKIN OPINNOT

7.1. Yleiskuvaus

Rytminmusiikin OPS on kaikille rytmimusiikin instrumenteille eli pop/jazz-laululle, sähkökitaralle, sähköbassolle, rummuille ja koskettimille sekä musiikin hahmotusaineille yhteinen opetuksen runko. Se takaa kaikille instrumenteille vastaavan ja yhteneväisen kokonaisuuden. Opetus sitoo instrumentin opiskelun ja musiikin teorian yhteen. Keskiössä on oppilaslähtöisyys, jossa oppilaalla on paljon vapautta tehdä omia valintojaan ja edetä omaa polkuaan. Heti alusta musiikin nuotintaminen (transkriptiot), sovittaminen ja säveltäminen ovat keskeisessä asemassa. Oppilaan eteneminen, harjoittelu ja esiintymiset suunnitellaan yhdessä opettajan kanssa. Tärkeitä on soiva kuva eli se, miltä oppilaan soitto kuulostaa.

7.2. Tavoitteet

Lähtökohtana on huomioida oppilaan omat päämäärät ja mielenkiinnon kohteet ja näin taata innostava ja tasokas opetus. Opetuksen sisällön pitää tuntua oppilaasta mielekkäältä, oli hän sitten vain omaksi ilokseen soittleva harrastaja tai ammattiin tähtäävä intohimoinen muusikonalku. Lähtökohtana on opettaa laajasti rytmimusiikin eri tyylejä, ja toisaalta mahdollistaa oppilaalle myös erikoistuminen jollekin alueelle hänen niin halutessaan. Tavoitteena on, että oppilaat oppivat opetuksen kohteena olevat asiat syvällisesti, eri musiikkityylien ohjelmiston läpi käymisen kautta.

7.3. Käytännön toteutus

Opetussisällöt on jaettu kokonaisuuksiin, joista jokainen sisältää tietyn musiikkityylin tai -tyylien opiskelua. Näihin on myös yhdistetty kyseisiin tyyleihin leimallisesti liittyviä musiikillisia ilmiöitä, joita opiskellaan sekä soittotunnilla että hahmotusaineiden tunneilla. Kuhunkin kokonaisuuteen sisältyy kahdeksan kappaleen ohjelmisto, joka rakennetaan oppilaan ja opettajan yhteistyönä.

Jokaisen kokonaisuuden päättötyönä on esiintyminen, jossa arvioidaan oppilaan osaaminen soivan kuvan perusteella. Lukukauden alussa oppilas ja opettaja käyvät läpi tulevan lukukauden ohjelman ja asettavat tavoitteet (esim. harjoittelutavoite 15 min. 5 päivänä viikossa). Tavoitteet merkitään Eepokseen, jolloin ne ovat myös oppilaan vanhempien tiedossa.

Rytmimusiikissa opintoihin liittyy kiinteästi bändisoitto opiston omissa bändeissä. Mahdollista on myös osallistua Kotka Big Bandiin ja erilaisiin projekteihin.

7.4. Rytmimusiikin perusopinnot

Perusopinnot koostuvat viidestä (5) opintokokonaisuudesta, joissa keskitytään rytmimusiikin eri tyyliinlajeihin. Jokaisen kokonaisuuden laajuus on 160 h, jolloin perusopinnot yhteensä tarkoittavat 800 h laajuisia opintoja. Opintokokonaisuudet voi suorittaa omavalintaisessa järjestyksessä, tai seuraavassa ehdotetussa järjestyksessä:

1. Beat (Rock, Pop, Iskelmä, Heavy)
2. Blues (Blues, Rock´n roll)
3. Soul (60´s, funk, R & B, Rap)
4. Jazz (Swing, Fuusio, Foxtrot)
5. Latin (Bossa, Samba, Cha-cha)

Kaikki suoritukset merkitään oppilaan Eepos-portaaliin, josta voi seurata mitä oppilas on tehnyt ja sen, milloin jokin kokonaisuus tulee valmiiksi.

7.5. Rytmimusiikin syventävät opinnot

Rytmimusiikin syventävien opintojen tarkoituksena on jatkaa oman instrumentin opintoja, syventää osaamista musiikin hahmottamisessa sekä löytää oma syventymiskohde. Syventävät opinnot mahdollistavat oppilaan keskittymisen omiin mielenkiinnon kohteisiinsa. Syventävien opintojen kokonaislaajuus on 500 tuntia. Opintojen sisältö suunnitellaan yhdessä opettajan, oppilaan ja rehtorin kanssa.

Syventävät opinnot sisältävät seuraavat opintokokonaisuudet:

Syventävät I 250 h: instrumenttitaidot 75, muha 75, yhteismusiikki 75, valinnaiset 25

Syventävät II 250 h: lopputyötä tukevat opinnot 125 h, lopputyö 125 h

Syventävät II-vaiheen opinnoissa oppilas voi keskittyä edelleen instrumenttitaitojen hiomiseen, jolloin lopputyö on laajamuotoisen esiintymisen valmistaminen. Toinen vaihtoehto on keskittyä oppilaalle merkityksellisen ilmiön tai aiheen työstämiseen (esim. äänittäminen, tuotanto, sävellys, sanoitus, sovitus, musiikkiteknologia, modaalisuus, musiikkiteatteri, kansanmusiikki).

7.6. Rytmimusiikin arviointi

Rytmimusiikin perusopinnoissa oppilas saa sanallisen palautteen jokaisen viiden opintokokonaisuuden päätteeksi. Arviointiasteikko on 4-portainen:

erinomainen, kiitettävä, hyvä, suoritettu.

Kriteerit ovat yhtenevät klassisten instrumenttien kanssa. Jokaisen osa-alueen arviointi tulee näkymään erillisenä päättötodistuksessa.

Arviointilautakunnassa on vähintään oppilas, opettaja + 2 kollegaa.

Syventävien opintojen arviointi tapahtuu samoin kuin klassisilla instrumenteilla. Arvioinnit tehtävät, kohteen ja kriteerit on selvitetty tarkemmin luvussa 9.

8. AIKUISTEN MUSIIKINOPETUS JA AVOIN OSASTO

8.1. Aikuisten musiikinopetus

Aikuisten musiikin opetuksessa toimii aikuisosasto, jossa noudatetaan samoja musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä kuin lapsilla ja nuorillakin. Tavoitteellisiin perus- ja syventäviin opintoihin valitaan aikuisia harkinnan ja resurssien mukaan. Opiskelu-aika on enimmillään 5 vuotta.

8.2. Avoin osasto

Avoin osasto on tavoitteiltaan ja laajuudeltaan vapaa opiskelumuoto. Se soveltuu musiikkia harrastaville nuorille ja aikuisille. Avoimella osastolla voi aloittaa musiikinopinnot aikuisiällä myös ilman aiempia soitto- tai lauluopintoja.

9. OPPIMISEN ARVIOINTI

9.1. Arvioinnin tehtävä

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa.

Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

9.2. Arvioinnin kohteet

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- ESITTÄMINEN JA ILMAISEMINEN
- OPPIMAAN OPPIMINEN JA HARJOITTELU
- KUUNTELEMINEN JA MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN
- SÄVELTÄMINEN JA IMPROVISOINTI

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteet on määritelty instrumenttikohtaisesti tavoitetauluissa. Palaute on suullista tai kirjallista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää. Perusopintoihin sisältyy lukuvuosittain opettajan ja oppilaan yhdessä tekemä tavoitteiden laadinta ja niiden toteutumisen arviointi.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan **taitojen syvenemistä** opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan ja opettajan yhdessä lopputyölle asettamat tavoitteet.

9.3. Arviointiasteikko

Arviointi painottuu suulliseen ja kirjalliseen arviointiin. Perus- ja syventävien opintojen **päättötodistuksissa** käytetään seuraavaa sanallista asteikkoa arvioitaessa oppilaan saavuttamaa osaamista asetettuihin tavoitteisiin nähden.

erinomainen (E)
kiitettävä (K)
hyvä (H)
suoritettu (S)

Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

Perusopintojen päättötodistuksen arvosanat muodostuvat opintotason 4 opintomenestyksestä. Alkuopinnot (tasot 1 – 3) voivat kuitenkin vaikuttaa lopulliseen päättötodistuksen arvioon korottavasti. Syventävien opintojen todistuksen arvosanoissa otetaan huomioon tasojen 5 ja 6 opinnot.

Opintokokonaisuuksien opiskelu ei ole sidoksissa lukukausiin, vaan niihin käytetään aikaa sen mukaan, että asetetut tavoitteet saavutetaan vähintään hyväksytysti (”suoritettu”). Suoritus on mahdollista uusida, jos oppilas haluaa parantaa hyväksytystä suorituksestaan saamaansa arviota. Jos kyseessä on arvioitu esitys, se tulee tehdä uudella ohjelmalla.

Tasoissa 1-3 oppilas saa arvion ”suoritettu”, tason 4 opintokokonaisuuksista annetaan arvio 4-portaisella sanallisella asteikolla.

9.4. Arviointilautakunnat ja-kriteerit

Musiikin laajan oppimäärän arviointi Kotkan seudun musiikkiopistossa perustuu tässä opetussuunnitelmassa määriteltyihin kriteereihin.

Arvioinnin suorittaa oppiainekohtaisissa tavoitteissa määritelty lautakunta. Siihen kuuluvat aina oppilas, opettaja sekä 1 - 3 kollegaa.

Tasot 1, 2 ja 3; oppilas, opettaja + 1 kollega

taso 4; oppilas opettaja + 2 kollegaa

taso 5; oppilas, opettaja + 3 kollegaa (mahdollisuuksien mukaan rehtori tai apulaisrehtori)

taso 6; oppilas, opettaja + 3 kollegaa (mahdollisuuksien mukaan rehtori tai apulaisrehtori)

kirjallisen työn arviointi on määritelty erikseen kohdassa 9.5.

Seuraavassa selvitetään niitä perusteita, minkälaista osaamista asteikko tarkoittaa arvioinnin kohteiden osalta. Erinomaisen ja hyvän väliin jää arvosana **kiitettävä (K)**, joka tarkoittaa, että asetetut tavoitteet on saavutettu vähintään hyvien kriteerien mukaisesti, joiltain osin erinomaisesti. Kriteerit ovat apuna päättöarvioinneissa, *kursiivilla kirjatut* tavoitteet otetaan huomioon syventävien opintojen arvioinnissa muiden tavoitteiden lisäksi.

9.4.1. Esittäminen ja ilmaiseminen

(+ konserttivalmiudet, tekniikka, oppilaan vahvuudet)

tavoitteet saavutettu **erinomaisesti (E)**, kun oppilas

- kykenee musiikin tyylinmukaiseen ja luontevaan esitykseen
- tuo esiin omaa persoonaansa ja vahvuusalueitaan
- on omaksunut tekniikan, joka palvelee luontevasti haluttua musiikillista ilmaisua
- osallistuu opiston järjestämiin sekä muihin konsertteihin monipuolisesti ja esiintyy sekä yksin että ryhmän jäsenenä
- *kykenee vapautuneeseen ja musikaaliseen ilmaisuun dynamiikan, temponkäsittelyn ja fraseeraukseen osalta*

tavoitteet saavutettu **hyvin (H)**, kun oppilas

- hallitsee esiintymistilanteen sekä musiikillisen tyylin keskeisiä piirteitä
- on omaksunut tekniikan, joka pääosin tulee musiikillista ilmaisua
- osallistuu esiintyjänä opiston konsertteihin
- *kykenee ehjään esitykseen, jossa mukana dynamiikkaa, luontevaa rytminkäsittelyä ja fraseerausta*

tavoitteet **suoritettu (S)** hyväksytysti, kun oppilas

- kykenee musiikin nuottikuvan mukaiseen esittämiseen
- hallitsee tekniikan, joka mahdollistaa helpohkon ohjelmiston esittämisen
- osallistuu mahdollisuuksiensa mukaan opiston konsertteihin yksin tai ryhmän jäsenenä, vähintään kerran lukuvuodessa

9.4.2. Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

(+ ergonomia, soittimen käsittely)

tavoitteet saavutettu erinomaisesti (E), kun oppilas

- on tottunut harjoittelemaan säännöllisesti ja itsenäisesti
- osaa asettaa tavoitteita harjoittelulle ja pyrkii niitä kohti
- osaa arvioida oman omaksumiskykynsä ja asettaa tavoitteet sen mukaan
- pyrkii jatkuvasti tehostamaan harjoitteluaan ja oppimistaan

- suojelee kuuloaan, tavoittelee ergonomisesti hyviä harjoittelutapoja ja -asentoja
- käsittelee soitintaan huolellisesti, tietää miten soittimen kanssa tulee toimia
- *osaa tunnistaa omimmat tapansa oppia uusia asioita ja osaa käyttää tätä tietämystään opinnoissaan*

tavoitteet saavutettu hyvin (H), kun oppilas

- toimii useimmiten opettajan ohjeiden mukaan
- osaa kertoa, onko päässyt asetettuihin tavoitteisiin
- ymmärtää säännöllisen ja tehokkaan harjoittelun merkityksen
- tunnistaa ohjauksen avulla ergonomisesti hyviä harjoittelutapoja ja -asentoja, huomioi kuulonsuojelun merkityksen
- käsittelee soitintaan huolellisesti, toimii sen kanssa opettajan ohjeiden mukaan
- *on tottunut harjoittelemaan suhteellisen säännöllisesti ja itsenäisesti*

tavoitteet saavutettu hyväksytysti (S), kun oppilas

- saa valmiiksi tavoitteena olleen kokonaisuuden
- tarvitsee opettajan tukea harjoitteluun
- tiedostaa oikeanlaisen harjoittelun hyödyt keholle ja kuuloaistin kuormittumisen riskin
- pääsee tavoitteisiinsa, vaikka ei aina suunnitellussa aikataulussa
- käsittelee soitintaan huolellisesti
- *harjoittelee, mutta kokee haasteelliseksi löytää omat oppimismetodinsa ja säännöllisen harjoittelurytmin*

9.4.3. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

(+ yhteissoitto, konserteissa käynti)

tavoitteet saavutettu erinomaisesti (E), kun oppilas

- tunnistaa musiikillisia ilmiöitä tarkasti kuulemansa ja nuottikuvan perusteella
- tunnistaa hyvin eri musiikkityylejä kuulemansa perusteella
- hahmottaa nuottikuvaa hyvin ja kykenee itsenäisesti toteuttamaan sitä (prima vista)
- pystyy kirjoittamaan kuulemaansa nuottikuvaksi
- osaa toistaa kuulemansa omalla soittimellaan tai laulaen
- yhteissoitossa osaa kuunnella muita ja reagoi kuulemaansa
- *osallistuu aktiivisesti konsertteihin kuulijana ja osaa arvioida kuulemaansa*

tavoitteet saavutettu hyvin (H), kun oppilas

- tunnistaa musiikillisia ilmiöitä ja asioita kuulemansa ja nuottikuvan perusteella
- tunnistaa musiikkityylejä eri aikakausilta kuulemansa perusteella

- hahmottaa nuottikuvaa ja kykenee toteuttamaan sen suurimmalta osin (prima vista)
- osaa kirjoittaa kuulemaansa kohtalaisesti nuottikuvaksi
- osaa toistaa kuulemaansa kohtuullisesti omalla soittimellaan tai laulaen
- yhteissoitossa osaa kuunnella muita
- *osallistuu konsertteihin esiintyjänä sekä kuulijana*

tavoitteet saavutettu hyväksytysti (S), kun oppilas

- pystyy erottamaan joitakin musiikillisia ilmiöitä kuulemastaan
- tunnistaa musiikkityylejä auttavasti
- hahmottaa nuottikuvaa osittain ja pystyy autettuna toteuttamaan sitä
- osaa autettuna kirjoittaa kuulemaansa nuottikuvaksi
- osaa toistaa kuulemaansa osittain
- yhteissoitossa suoriutuu omasta osuudestaan
- kuuntelee konsertit/matineat, joissa itse esiintyy, loppuun saakka

9.4.4. Säveltäminen ja improvisointi (+ luovat taidot)

tavoitteet saavutettu erinomaisesti (E), kun oppilas

- suhtautuu säveltämiseen ja improvisointiin luontaisena musiikin oppimiseen kuuluvana osana ja haluaa ilmaista itseään näillä keinoilla
- tekee omaa musiikkia tai improvisaatioita itselleen ominaisimmassa tyylilajissa
- osaa kirjoittaa muistiin omia musiikillisia ideoita itsenäisesti
- *sovittaa ja muuntelee osaamiaan kappaleita oma-aloitteisesti*
- *esittää omia improvisaatioita/ sävellyksiä yksin tai ryhmässä*

tavoitteet saavutettu hyvin (H), kun oppilas

- suhtautuu säveltämiseen ja improvisointiin luontaisena musiikin oppimiseen kuuluvana osana
- kokeilee improvisointia/ muuntelua/ säveltämistä pienimuotoisesti opettajan avustuksella
- *sovittaa ja muuntelee osaamiaan kappaleita ohjatusti*

tavoitteet saavutettu hyväksytysti (S), kun oppilas

- suhtautuu säveltämiseen ja improvisointiin luontaisena musiikin oppimiseen kuuluvana osana, vaikka ei koe sitä omaksi vahvuudekseen

9.5. Syventävien opintojen kirjallisen lopputyön arviointi

Osana syventäviä opintoja on lopputyö, joka perustuu oppilaan omaan kiinnostuksen kohteeseen. Sen painopisteitä voivat olla joko taiteellinen syventyminen omaan instrumenttiin, yhteismusiikki, tutustuminen yhteen aikakauteen, tyyliin tai säveltäjään sekä vapaa säestys. Aikakauteen, tyyliin tai säveltäjään tutustumisen vaihtoehtoon liittyy kirjallinen työ. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan ja opettajan yhdessä lopputyölle asettamat tavoitteet.

Kirjallisen työn muoto ja laajuus perustuvat opettajille annettuun yleiseen ohjeistukseen. Kirjallisen lopputyön arvioinnissa käytetään seuraavaa asteikkoa:

erinomainen
kiitettävä
hyvä
suoritettu

Arviointikriteerit ovat seuraavat:

erinomainen

- Työ muodostaa ehyen kokonaisuuden ja osoittaa tekijältään musiikillista tietämystä ja perehtyneisyyttä aiheeseen. Aihetta on käsitelty laajasti ja monipuolisesti. Sisältö on looginen ja hyvällä kirjallisella taidolla tehty.

hyvä

- Työssä on hyvä idea ja se tuo esiin tekijän perehtymisen aiheeseen. Käsitteleminen on melko suppeaa ja yksipuolista, mutta osoittaa tekijän osaamisen. Ulkoasu on selkeä ja siisti.

suoritettu

- työ sisältää tavoitteena olleet osa-alueet, mutta sisältö on yksipuolinen ja osittain puutteellinen. Työ ei tuo esiin tekijän omaa musiikillista pohdintaa.

Erinomaisen ja hyvän väliin jää arvosana **kiitettävä (K)**, joka tarkoittaa, että asetetut tavoitteet on saavutettu vähintään hyvien kriteerien mukaisesti, joiltain osin erinomaisesti.

Kirjallisen työn arvioivat oppilas, opettaja ja aiheeseen perehtynyt asiantuntijakollega.

9.6. Todistuksen sisältö

Oppilaalle annetaan pyydettyä todistus suoritetuista opinnoista perus- ja syventävien opintojen päätteeksi. Todistus sisältää seuraavat tiedot:

- koulutuksen järjestäjä
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opiskeluaika
- sanallinen arvio asteikolla **erinomainen, kiitettävä, hyvä, suoritettu** oppilaan opintomenestyksestä seuraavissa opintotavoitteissa:
  - esittäminen ja ilmaiseminen
  - oppimaan oppiminen ja harjoittelu
  - kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
  - säveltäminen ja improvisointi
- syventävissä opinnoissa lopputyön nimi/aihe ja arvio siitä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima

Todistuksen liitteenä annetaan opintorekisteriote, josta käy ilmi oppilaan suorittamat opinnot.

9.7. Aikaisempien opintojen hyväksilukeminen

Jos oppilas on hankkinut tietoja ja taitoja muissa musiikkioppilaitoksissa tai itsenäisesti, ja ne vastaavat Kotkan seudun musiikkiopiston opintokokonaisuuksien sisältöjä, ne voidaan hyväksilukea osaksi opintoja. Taitojen todennuksen tekee arviointilautakunta, jonka koostumus määräytyy kyseisen opintokokonaisuuden mukaan.

10. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Oppilaalle voidaan tehdä henkilökohtainen opetussuunnitelma, mikäli hän omien lähtökohtiensa vuoksi (esim. sairaus, vamma, oppimisvaikeus) ei kykene opiskelemaan yleisen opetussuunnitelman mukaisesti. Tämä suunnitelma laaditaan yhdessä oppilaan, opettajan ja huoltajan kanssa. Henkilökohtaisessa opetussuunnitelmassa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opintojen toteuttamistapa, arviointi ja mahdolliset tukitoimet. Oppilaalta edellytetään kuitenkin kykyä ottaa vastaan ja hyötyä tarjolla olevasta opetuksesta.

11. OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET

Musiikkileikkikouluun otetaan oppilaita ilmoittautumisjärjestyksessä niin kauan kuin ryhmissä on tilaa. Etusijalla ovat jatkavat oppilaat.

Valmennusoppilaaksi haetaan valintatestin kautta. Valintatestit järjestetään vuosittain touko-kesäkuun vaihteessa, ilmoittautuminen niihin alkaa vapun jälkeen.

Musiikin perusopetukseen oppilaat valitaan valintatestien kautta. Mahdollisuus perusopintojen oppilaspaiikkaan on oppilailla, jotka asuvat musiikkiopiston toiminta-alueella, eli seuraavissa kunnissa: Kotka, Pyhtää, Hamina, Virolahti, Miehikkälä. Valintaan vaikuttavat myös opetuksen käytettävissä olevat resurssit. Opetus on valtion ja kuntien tukemaa.

Syventäviin opintoihin voidaan hyväksyä oppilas, joka hallitsee perusopintojen tiedot ja taidot.

Aikuisosastolle valitaan opiskelijat valintatestin kautta. Aikuisopiskelijoita otetaan sisään resurssien sallimissa rajoissa. Enimmäisaika opinnoille on 5 lukuvuotta.

Avoimelle osastolle haluavan tulee täyttää hakukaavake, joka löytyy kotisivulta ksмо.fi. Opinnot voi aloittaa, kun opettaja löytyy.

12. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Musiikkiopistossa toimii vanhempainyhdistyksiä eri soitinryhmien ja erityisesti orkesterien toiminnan tukena. Vanhempainyhdistysten avustuksella järjestetään oppilaille matkoja, retkiä ja mestarikursseja sekä tuetaan mm. musiikkileireille osallistumista. Tietoa vanhempainyhdistyksistä voi kysyä omalta opettajalta.

Musiikkiopisto tekee aktiivisesti yhteistyötä alueen muiden kulttuuritoimijoiden kanssa. Näitä ovat mm. Kymi Sinfonietta, seurakunnat, kirjastot, Lasten kulttuurikeskus, Vellamo, Kotka Jazz, Meripäivät ja Haminan Tattoo.

13. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Musiikkiopistossa toteutetaan jatkuvaa sisäistä itsearviointia. Säännöllisin väliajoin tehdään palautekyselyjä oppilaille, huoltajille sekä yhteistyökumppaneille. Tavoitteena on opetuksen ja muun toiminnan jatkuva kehittäminen.

